Ч. 126 (14.024). Львів, четвер 16. травня 1935. Pocztowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло" Львів. Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

До Берези Картуської.

Дня 11. п. м. вивезли з Володимира Вол. о. Річинського Арсена, відомого діяча на церковній ниві, автора праці під наг. „Проблеми української релігійної свідомости", до Берези Картуської.

До того самого ізоляційного табору вивезли за днях ред. *Вишнівського Сергія*, волинського кореспондента „Неділі", що жив постійно в Луцьку.

Американський комуніст, що побував у Совітах.

Ню Йорк, 30. квітня.

Видавець „Ню Йорк Амерікан-а" та інших газет, Рендолф Герст, придбав для отвертої протибольшевицької кампанії Р. Г. Санґера, сина колишнього помічника секретаря війни в кабінеті президента Теодора Рузвельта. Р. Г. Санґер був комуністом, таксамо його жінка. Обоє вони покінчили університет, чоловік працював спочатку в одним підприємстві при Вол Стріт в Ню Йорку, пізніше у Вашингтоні в Бюрі краєвого та міжнародного промислу. Обоє, завдяки свому походженню, мали звязки з найвищими американськими суспільними колами. Комуністами стали з переконання, що ця система дає розвязку на всі теперішні суспільні трудноці, виключить визискування одних одними і заведе раз одно „безклясове" громадянство. Добровільно, без надії на якесь признання, а з чистої комуністичної ідеї, рішився Санґер поїхати в Совітську Росію, щоб там працювати для поширення системи по цілому світі. Дістав дозвіл від російського уряду, заїхав у Совіти через Ленінград, працював там рік, їздив по ріжних частинах совітського царства. Переїхавши з 10.000 кільометрів, поволі почав розчаровуватися у своїх сподіваннях, вперто хотів не бачити тамошню дійсність, але вона була сильніша від його завзяття. По році втік з Росії через Шепетівку на Україні 5-го червня 1934. І тепер починає свої ревеляції. В першій статті подає загальні поміщення, наче розподіл цілої серії статтей в найближчому майбутньому.Подає фотографічні знимки віза на пашпорті з українськими записами та печатками, як нпр.: „має важність до 10-го юнья 1934." в Києві. Крім того поміщена одна знимка його конференції з робітниками на заводі.

У першій статті такі його програмові завваги: Був на Україні саме тоді, коли голод досягнув вершка. В році 1933-ому померло від голоду 4 і пів міліона населення. Це були люди призначені за смерть урядом зате, що не хотіли стати невільниками. Крім тих міліонів померли ще міліони від тифу й інших хоріб. Жнива були тоді добрі. Санґер перебув більшу частину 10.000 кільометрові подорожі саме в країні навіщеній голодом. Він віхав в Росію, як вимріяну країну волі. Тепер каже, що там нема волі. Ніякої! Є лише страх. Думав, що побачить безклясову суспільність — переконався, що там витворили цілий ряд строгих каст, яких не можна побачити в ніякій іншій державі. Комуністи, в його понятті, це найбільші вороги війни. Переконався, що в Совітах найбільш змілітаризоване населення. „Соціялізована економія на підставі пляну" перемінилася на найбільш нездарну господарку в світі. Думав, що прийде до царства робітників. Приїхав до царства, де панує нечувана тиранська система, що входить у всі ділянки життя, а в якій робітник не має найменшого голосу. Робітник став хіба рабом у цій країні. Ніде в світі нема такого визиску робітника, як у Совітах. Він не може навіть на прожиток заробити. Санґер відвідав 36 держав, але ні в одній не знайшов такої нужди, як у Росії. А всі ті факти, перевірені Санґером, коли дістануться принагідно до відомости заграниці, пятнує совітська пропаґанда як „капіталістичну брехню".

Італія висилатиме далі військо до Африки.

Заява Мусолінія.

РИМ, 15. 5. ПАТ. На вчорашнім засіданні сенату, підчас дискусії над буджетом міністерства кольоній після промови державного підсекретаря Лесона, промовляв Мусоліні. Рішуче заперечив, буцімто уряди В. Британії і Франції зробили демарш у Римі. Його не буде теж пізніше з уваги на приязні взаємини з цими двома державами. Італія мусить мати забезпечені плечі в Африці, щоб могла брати участь в Европі. До східної Африки виїхало більше робітників ніж вояків. Зрештою італійський уряд вишле стільки війська, кільки вважатиме за відповідне і ніхто не може присвоювати собі права, щоб видавати в цій справі осуди. Італія не обманює себе про становище Абісинії з уваги на воєнні приготування та протиіталійські настрої Абісинії. Вкінці Мусоліні запевнив, що технічне виминування італійської армії дуже добре, моральний стан ще кращий.

БЕРН, ПАТ. Італійський уряд зробив демарш перед союзною радою Швайцарії у справі доставви зброї для Абісинії. Швайцарська телеграфічна агенція виясняє, що Абісинія замовила два літаки в Швайцарії, але це не є військові літаки.

Полк. Льоренс бореться зі смертю.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Відомий полк. Льоренс, який вчора тяжко ранився підчас мотоциклевої катастрофи, бореться у шпиталі зі смертю. Льоренс має 47 років. Перед війною брав участь в археольогічних розкопах над Евфратом. Підчас війни приділили його до штабу британської армії в Геджасі, де відограв визначну ролю, виконуючи доручення тайної поліції Інтеліджене Сервіс. Опісля був дорадником британського уряду у справах Далекого Сходу. Опісля був дорадником британського уряду у справах Далекого Сходу. Перед 10 роками виступив зі служби Інтеліджене Сервіс і перейшов до летунства. Льоренс постійно відмовлявся від усяких військових авансів. Перед кількома тижнями покинув військову службу і перейшов на емеритуру.

Перед засіданням райхстаґу.

БЕРЛІН, 15. 5. ПАТ. Поінформовані кола заявляють, що райхстаґ скличуть на 22. травня ц. р. після повороту прем. Ґерінґа з похоронів у Варшаві і Кракові. На цім засіданні канц. Гітлер виголосить велику промову.

Мадярщина вислала свого посла до Москви.

БУДАПЕШТ, 15. 5. ПАТ. Мадярська аґенція повідомляє: Реґент Горті згодився на створення мадярського посольства у Москві. Мадярським послом у Москві буде Юнґерт Арнот.

Австрія розбудовує летунство.

ВІДЕНЬ, 15. 5. ПАТ. Гаймвера приступила до формування власних летунських ескадр під проводом кап. Брумовського.

Після смерти марш. Пілсудського.

(Кореспонденція з Варшави.)

Варшава, дня 14. травня 1935.

Одна тільки подія на устах усіх мешканців Варшави — смерть творця сучасної Польщі, маршала Йосифа Пілсудського, тимбільше, що для загалу громадянства була вона майже несподівана. Покійний нездужав вже від довшого часу, але властивої причини недуги варшавські лікарі не могли устійнити. Щойно коли стан здоровля марш. Пілсудського наглядно погіршився, прикликано до недужого одного з найліпших віденських інтерністів проф. д-ра Венкебаха й останній поставив діягнозу, що тут мається до діла з недугою рака у шлунку та що недуга поширилася на печінку. Проф. Венкебах перебув із при недужому два тижні після латинських великодних свят, а що стан здоровля тоді дещо поправився, ніхто не рахувався з близькою катастрофою і супроти того віденський лікар вернув домів. Одначе недуга робила дальше дуже скорі поступи і тому в останніх днях перед смертю завізвано вдруге проф. Венкебаха до недужого, але рятунок був уже спізнений.

Сильний організм не видержав і в неділю 12. ц. м. вечором зійшов зі світа один з найбільших людей, яких видало сучасне польське покоління і якого імя на все буде звязане з історією державного відродження і угрунтування Польщі.

Сказано, що для громадянства у Варшаві катастрофа була ненадійна. Дещо вправді говорено про повагу недуги, але тому що не було ніяких офіціяльних бюлетинів, про дійсний грізний стан знало хіба найближче окруження маршала. Успокоююче ділало і те, що покійний маршал буквально до останньої днини свого життя займався державними справами, особливо тими, що його найбільше інтересували — закордонною політикою і організацією армії, бо справами польської внутрішньої політики від довшого часу займався він мало, полишаючи цю ділянку кожночасним шефам уряду. Ще в пятницю 10. ц. м. марш. Пілсудський вислухав звідомлення міністра закордонних справ Бека з приводу побуту у Варшаві шефа французької закордонної політики мін. Ляваля, а в суботу 11. ц. м. — отже на передодні своєї смерти — мав довшу розмову з ген. Ридз-Сміглим, до якого мав найбільше довіря і який нині заняв найвище військове становище — генерального інспектора армії. З численного гурта високих польських старшин, що вийшли зі школи Пілсудського, ген. Ридз-Сміґли — як кажуть — тішився найбільшою особистою симпатією свого великого учителя і тепер по ньому взяв керму над польською армією і на випадок війни з титулу свого уряду буде начальним командантом усіх польських збройних сил.

Варшава, як зрештою і ціла Польща, покрита жалобою. На зовні показують це польські прапори, опущені до половини машту, польська преса у жалібних обвідках, посмертні оповістки ріжних організацій, а поперед усього відозва

президента держави Мосціцького до польських громадян — врешті відкликання усіх публичних імпрез. У багатьох варшавських крамницях виставлено у вітринах портрети або погруддя пок. маршала, а усі книгарні зробили виставу творів Пілсудського і літератури, звязаної з його діяльністю і з його особою. Кажуть теж, що безпосередньо після похоронів, приступлять до організації музею у Бельведері, де мешкав і закінчив життя Йосиф Пілсудський, полишаючи цілу палатку у такому стані, в якому була в дні 12. ц. м. та приміщуючи там усі памятки, звязані з першим польським маршалом.

Очевидно, що варшавська преса присвячує цілі сторінки смерти Пілсудського. По зовнішньому вигляді — по чорних обвідках — можна згори догадатися, що це проурядові органи, або такі, що стараються бути близько уряду. Опозиційна преса — вшехпольська і соціялістична — (людовці великих щоденників у Варшаві не мають), вийшла без зовнішніх жалібних ознак і до найбільшої події, що сталася у Польщі перед двома днями, займають становище відповідно до свого партійного забарвлення. Нинішній „Роботнік“ (ч. 147) містить передовицю лідера П. П. С. пос. Меч. Недзялковського, у якій зазначує колишню близьку співучасть марш. Пілсудського в організації цієї партії як основника і першого редактора „Роботніка“ та творця революційних рядів проти царату за здобуття державної незалежности Польщі. Стаття, писана телеграфічним стилем, передає коротенько головні моменти з діяльности Пілсудського до травневого перевороту включно, коли він розстався остаточно з польським соціялістичним рухом. Автор кінчить тим, що смерть Пілсудського є подією незвичайної ваги, якої консеквенцій у цій хвилині не можна ані оцінити, ані докладно обчислити.

Враження у Варшаві викликало становище центрального органу народової демократії — „Газети Варшавскої“, що було завше різко вороже і непримириме і до самої особи великого покійника, а тим більше, до цілої його діяльности і його політики. Це були два табори, що себе ніколи не розуміли і річ природна — зі самих ідеольогічних мотивів і не могли себе розуміти. Основним гаслом вшехпольського табору була крайня ненависть до ідеольогії Пілсудського, що перейшла навіть до його домовини. Звернуло увагу усіх, що „Газета Варшавска“ — одинока з цілої варшавської преси — не помістила вчора відозви президента держави з приводу смерти Пілсудського, як неменше і факт, що цензура сконфіскувала сьогодні в цілости передовицю „Газети Варшавскої“ (ч. 138), що була поміщена під рубрикою „По смерти Йосифа Пілсудського“.

У Варшаві йдуть офіційні приготування до величавих похоронів, що мають покінчитися у вавельській катедрі в Кракові в понеділок 20. ц. м.

Смерть Йосифа Пілсудського перервала на короткий час праці конституційної комісії сойму і сенату Безпартійного Бльоку над виробленням проекту виборчої ординації до сойму і сенату на основі тез, проголошених перед тижнем премієром Славеком. Вчора засідання цієї комісії не відбулося, а нинішнє тревало коротко і було присвячене вшануванню памяти марш. Пілсудського. Супроти цього у соймі пусто, а в соймових кульоарах було нині тільки кількох лідерів польських людовців, що обговорювали останні події. Є вістки, що вже у найближчих днях згадана комісія ББ. підойме дальші праці над узгідненням проекту виборчої ординації, щоби безпосередньо по похоронах з кінцем травня ц. р. можна скликати сесію сойму. Узгіднення засад виборчої ординації йде доволі пиняво, бо консервативна група ББ під проводом посла Януша Радзівіла ставить значні застереження до тез премієра Славека і це значно спиняє хід праці, тим більше, що й інші групи ББ, головно селянська, підносять поважні сумніви щодо доцільности цілої низки згаданих тез.

Чи і який матиме вплив на польську внутрішню політику те, що концентрується сьогодні передовсім у конструкції виборчої ординації до сойму і сенату, покищо невідомо. Однак треба рахуватися з тим, що смерть марш. Пілсудського не причиниться до сцементування Безпартійного Бльоку, навпаки, розбіжности між поодинокими його групами, стануть ще наглядніші, як це було досі.

Вкінці слід ще згадати, що нинішня варшавська преса відмітила факт, що президія УНДО та представники освітньо-наукових та економічних установ у Львові зложили з приводу смерти Пілсудського кондоленцію на руки львівського воєводи та що й Укр. Парл. Репрезентація в особах своєї президії вислала відповідну кондоленційну депешу на руки премієра Славека.

Оскільки знаю, українська преса у Польщі не висвітлила ще докладно ролі пок. марш. Пілсудського, яку він має у нашій історії. На це ще прийде час. Тут слід тільки зазначити, що марш. Пілсудський мав повне розуміння наших державницьких змагань і ще перед світовою війною в часі свого перебування у Львові — здається в 1913 р. — мав навіть відчит у львівській „Січи“, що невдовзі опісля стала коміркою, з якої зродилася наша стрілецька організація. Те, що Пілсудський відограв велику ролю в політиці Укр. Нар. Республики з часів пок. Симона Петлюри в 1920 р., нашому загалові відоме. Ближче освітлення цього факту жде ще свого історика.

Д-р Степан Баран.

Льояльність супроти себе самих.

(Кореспонденція з Америки.)

Ню Йорк, 2. травня 1935.

З приводу заяви Української Парляментарної Репрезентації в Польщі в справі західних українських земель і відповіди міністра Косцялковського на адресу тієї ж Репрезентації появляються в українській пресі дальші критичні редакційні завваги на адресу проводу українського народу в тійже займанщині. Тих, що склали таку заяву, називається плазунами, хитрунами й торговцями і відмовляється їм права говорити в імені українського народу. А тих, що тут, в Америці, висловлюють інший погляд на волю української Репрезентації, представляється, як нерозумних оборонців хрунівської політики, краєвого політичного проводу. Звязане все разом таврується маркою колишнього австрофільства, тобто такого напрямку, що шукає лише нагоди скласти заяву вірности „власть імущим“ і зрезигнувати із боротьби за долю українського народу. Тому, що виписування голосів ріжних органів забралоб місце кількох газетних шпальт, а до вияснення справи ледви чи причинилось би, обмежуся на отій загальній характеристиці критики. Зрештою ходить не про арґументи, а про сам напрямок критики. З тим напрямком треба отверто в самих початках стрінутися око в око, щоб у майбутності можна було прослідити його розвиток.

Тут зачеплених найменше три засадничі питання. Тобто: 1. Чи видвигнення автономії якоїсь частини українських земель під чужою владою оправдує відсуджування її авторів від марки незалежних ідеалістів. 2. Можливости змонополізування українського національного проводу в руках однієї групи американських українців. 3. Користи чи шкоди із ґлядіяторської методи критики.

Називати політичний провід хрунівським за те, що складає заяву представникам неукраїнської держави з домаганням автономії для етнографічної території не може бути оправдане під теперішню пору. Нема виглядів на створення своєї держави тепер, а зате йде нерівна боротьба за винищування українського населення на його землі. Обовязком народніх провідників зробити все можливе, щоби спинити екстермінаційну політику противників. Діло в тому, чи вони це роблять з переконання в доцільність такого кроку. Вартість їх важного потягнення дасться зміряти щойно з точки історичної перспективи. Домагання автономії не є однозвучне із його осягненням. Боротьба мусить іти дальше, зміняються лише методи боротьби та союзники й противники національної групи, що домагається автономії.

Слово „автономія“ може не відповідати справжньому намірові. Обсяг домагання української репрезентації під Польщею нагадує вільну ірляндську державу. Це є максімум можливости домагань у тій державі. Очевидно, воно не задовольняє амбіцій національних, але дає можливість забезпечити істнування українського народу і боронить перед безправством противника. Національні амбіції можна заспокоїти додатковими способами. Коли буде український стейт при Польщі, при Румунії, при Чехословаччині, яка буде перепона зїздитися вибраним національним представникам тих українських областей на Всеукраїнський Конгрес для взаємного порозуміння в загально українських та культурних справах? Зміна політичного режіму в теперішній Радянщині дасть нам нагоду призадуматися над дальшим розвитком українського питання. Повільне здійснення національних аспірацій причиниться до тривкости осягів і більшого їх зрозуміння та доцінювання цілим народом.

Раз треба поділити працю. Всі не можемо бути при проводі. Але всі можемо працювати в порозумінні. Треба станути на становищі довіря і льояльности супроти себе самих. Поділ праці: Обставини в Румунії вимагають інших засобів праці для добра українського народу, ніж умовини в Америці. Кожний з нас бореться за істнування особисте. Але це не значить, що змагаючись за загальне добро, я мушу при цьому забезпечити собі становище і прожиток. Коли можна — добре. Як не вдасться — не попадати в розпуку, що хто інший справу загирить. На ділі треба може і пожертвувати своєю амбіцією для успіху справи. Репрезентація наша в Польщі дістала прочуханця від міністра, але дістала від нього заяву, що має неоцінену вартість для нації на літа, може на століття. Міністер розвіяв всякі ілюзії теоретичних оптимістів про можливість братнього співжиття. Це зразок жертви особистої амбіції. Але праця для добра українського народу на Західній Области мусить бути дальше виконувана автохтонами. Не українцями з Америки. З Америки можемо лише помагати на основі порозуміння з проводом і зрозуміння положення. Отже треба льояльного відношення провідників американської України до українського проводу на західніх землях.

Колиб аж зайшли такі умовини, що там виключена свобода якихнебудь потягнень, як ось тепер під большевиками, щойно тоді провід мусів би йти за границю. На всякий випадок не до Америки. Віддаль часу одного місяця для обміни думками виключає провід з Америки. Теперішні критики краєвого проводу, називаючи провід „хрунями“, виключають взаємини з ними. Тимсамим дають до пізнання, що американські критики це єдині безкомпромісові і взірцеві патріоти і тому вони повинні мати монополь всеукраїнської політики в своїх руках. Це неможливе; ні фізично, ні ідейно. Так як хтось хоче напятнувати провідників під Польщею „хрунями“, так можна американських амбітників назвати розбивачами народньої єдности. Тоді виключена співпраця на основі порозуміння і взаємного зрозуміння своїх обовязків, а приходить боротьба за керму національних справ.

Досвід вказує, що така боротьба приносить шкоди. Захитання довіря до щирости проводу на рідних землях створило в Америці відносини серед українського громадянства, як підложе під большевизм. Зневіра в ідейність національного проводу дала зброю в руки ворогів нашої нації. Займаючися методами праці краєвого проводу і представляючи його хрунівським та зрадницьким, знеохочуємо наш американський загал до народньої праці. Закін. на

місце знищеного авторитету національного проводу в краю американські критики цьогож проводу зможуть поставити свій провідний авторитет для цілої нації, впадуть жертви на Рідну Школу, на всі інші краєві установи. А до створення всеукраїнського авторитету в Америці може навіть не прийти. Отже винищуванця провідників дорогою боротьби на лад змагань римських гладіяторів винищує націю. Ліпше прийняти засади льояльного співділання, признання працездатности кожному, що її має, а квестіонувати щирість патріотичних поступовань аж на підставі доказів, а не здогадів або упереджения. Критику праці нехай покищо переводять компетентні чинники кожний у своїй землі.

Чи можлива конкуренція провідників із ріжних українських областей? — Творімо Всеукраїнський Конгрес. Приїздімо на нього для порахунку наших заслуг для української справи. Там даймо признання, хочби й медалі — як кому це придасться — за заслуги. Там також творімо спільний всеукраїнський провід з правом зрілої, обективної критики проводу в кожній області, включаючи і західно-українські землі, а не виключаючи критики праці американських українців для добра краю своїх батьків.

Д-р Семен Демидчук.

Приготування до похоронів марш. Йосифа Пілсудського.

ВАРШАВА, 15. 3. ПАТ. Нині вечором перенесуть домовину марш. Пілсудського з Бельведеру до катедри св. Івана. В пятницю, після жалібного богослуження, яке відправить кард. Каковський, винесуть домовину з катедри св. Івана і жалібний похід піде на Мокотівські поля. Там перед домовиною відбудеться військова дефіляда. Вступ на Мокотівські поля матимуть делегації організацій і шкільна молодь. По дефіляді домовину з тілом перевезуть спеціяльним поїздом до Кракова, де в суботу відбудуться головні похоронні обряди і після того домовину з тілом покійного складуть у підземеллі на Вавелі. Сподіються, що до Кракова приїде на похорони коло 100.000 осіб. Члени уряду і представники закордонних держав в числі коло 1.000 осіб замешкають у кількох краківських готелях. До Кракова зголосило свій приїзд коло 100 закордонних журналістів. Ціле місто буде прибране жалібними прапорами, всі ліхтарні будуть покриті крепою.

ГЕН. РИДЗ-СЬМІГЛИ ОБНЯВ УРЯДУВАННЯ.

У вівторок 14. травня рано прибув до генерального інспекторату збройних сил новопризначений генеральний інспектор збройних сил ген. Едвард Ридз-Сьміґли та почав урядувати. Присутні були всі інспектори армії і генерали. Ген. Едвард Ридз-Сьміґли має 49 років, уродився у Бережанах, де скінчив народню школу і гімназію. Опісля студіював малярство в Академії Мистецтв у Кракові. Перед війною брав участь у „стшелецьких" організаціях. У серпні 1914 р. був комендантом баталіону леґіоністів, опісля в 1917 р. був шефом тайної польської організації (П. О. В.). Брав участь у поході на Київ як командант III. армії і належав до найближчих співробітників покійного марш. Пілсудського. По війні був інспектором армії.

ДАЛЬШІ КОНДОЛЕНЦІЙНІ ТЕЛЕҐРАМИ.

До президента Мосціцького надійшли ще телеґрами зі заявами співчуття від англійського короля Юрія V, бельґійського короля Леопольда ІІІ, цісаря Японії Гірогіто, президента Туреччини Кемаля Ататурка, президентів Портуґалії, Злучених Держав, Бразилії, Арґентини, Мексика, шаха Ірану та інших. На кондоленції президент вислав телеґрами з подякою до папи Пія XI, королів та президентів. До цивільної канцелярії президента надійшли теж телеґрами зі заявами співчуття від духовенства всіх віроісповідань. Такі телеґрами надіслали зі Львова Митрополит Шептицький та архиепископи: Твардовський і Теодорович.

СПЕЦІЯЛЬНІ ДЕЛЕҐАЦІЇ І ПРЕМ. ҐЕРІНҐ У ВАРШАВІ.

До Варшави приїде прем. Ґерінґ, щоб репрезентувати на похоронах марш. Пілсудського канц. Гітлера. З прем. Ґерінґом приїдуть ще генерали: райхсвери, воєнної фльоти і летунства та двох адютантів премієра.

В. Британію репрезентуватиме на похороні льорд Кевен, колишній шеф штабу армії та головний адютант короля Юрія V. Спеціяльні делеґації приїдуть з Югославії та Румунії.

ВІЗИТА ФІНЛЯНДСЬКОГО МІНІСТРА.

ВАРШАВА, ПАТ. У середу вечір приїзджає з візитою до Варшави фінляндський міністер закордонних справ Гакель з дружиною і шефом бюра міністерства закордонних справ Вахенвуор. В пятницю візьме участь у похоронах.

В ВС „ҐАЗЕТА ВАРШАВСКА" СКРЕСЛИЛИ З ЧЛЕНІВ СОЮЗУ ВИДАВЦІВ.

Головна управа польського союзу видавців денників і часописів на надзвичайнім засіданні 14. травня ц. р. одноголосно рішила викреслити зпоміж своїх членів „Ґазету Варшавску" за становище після смерти марш. Пілсудського в д. 13. і 14. травня ц. р. „Ґазета Варшавска", ендецький орґан, не надрукував відозви президента після смерти марш. Пілсудського.

БОЛЬШЕВИКИ НЕ ЗАГРОЖУЮТЬ ПОЛЬЩІ.

МОСКВА, 15. 5. ПАТ. „Ізвестія" помістили статтю Радека про марш. Пілсудського з його портретом. Радек запевняє, що СССР хоче мирно жити з Польщею. Від СССР не загрожує Польщі нічого. Приязнь між цими двома державами може стати вугольним каменем миру в Европі.

ПОЛЬСЬКИЙ БІСКУП ПРОТИ ПІЛСУДСЬКОГО

У звязку зі смертю марш. Пілсудського у Кельцах прийшло до характеристичної події. Є там епископ кс. Лосінський, знаний з непримирного становища супроти марш. Пілсудського. Довідавшись про смерть маршала, він не вивісив хоругви і зробив це аж на спеціяльну інтервенцію, але й цим разом хоругва не мала жалібної ознаки. Щойно на нову інтервенцію епископ звелів прибрати прапор чорною матерією.

Коли місцеві орґанізації зажадали, щоби на знак жалоби бити у всіх костелах у дзвони,

С. ГАЙДУЧОК.

Мандрували.

В трійку лежали ми над ставом у Долині. Заспаний, наче малий хлопчина, будився ранок. Пташня рідкими перекликами подзвонювала в просторі за добридень. Несміло відірвався з очерету рибалов. Сріблистою кулею кинувся у примана перших промінів сонця. Час від часу бовтав супокійне, як розмолена душа плесо. За снідканом шукав. Чи риби ще під камінчиками куняли на дні, чи життєвий досвід їх обережности навчив — наш рибалов стомлений, без снідання, пропав серед очерету.

А сам став, казали нам, міщанин львівському Народньому Домові записав. В Стрию за нього процес ишов, бо було за що. Став чи не сорокморговий.

Оглядали ми чудотворне місце в Болехові на Буківинщі з його цілющим джерелом, біля якого сонячне джерело випливає. Шибеничним гумором вояка, що цілий з війни вернувся, бавив нас Гриць. Оповідав, як у 1920. р. один наш теолог дві пляшки самогону ставив, аби тільки піти на польового духовника до большевицької армії. Так свято повірив у свою „командіровку" заімпровізовану іншими товаришами.

За Гошів ми також зачіпили. Дідівський готель оглядали. Поставлений на кооперативних основах. Самі могли за низьку оплату дідівський достаток випрочитати. Може був би придався в дальших мандрівках. При дорозі оглядали капличку з малюнком, мабуть Корнила Устіяновича. Так бодай нам твердили. Церква на горбі збудована на подобу хреста. Посередині вежа оборонною баштою стоїть. В середині чудотворний образ і проповідальниця у формі корабля. „Аве Марія" вичитали ми в рамах вікна над входовими дверима. В селі від малоземельного селянина довідалися ми, що пробував давати собі раду й переслужував пішки. Та багато роботи при цьому, отже вибирався за море. Пригадалося „А опихаве опихаве панонька?"

Залізничка пихкала, як старий бойко свою люльку й везла нас долиною Сукіля в Брязу. Так там засіла нужда, що недаром колись німецькі робітники свою оселю в тій долині прозвали „Яммерсталь".

Вирвнули нам назустріч узбіччя села Бубнища. Франко підтвердив нам німецьку, хресну назву. Колись писав:

„Що Бубнище славне зе відти пішло,
Що бито ту Турка „як в бубен",
А бубнить ту нужда і в тім'я й в чоло
І кождий мов птах той обскубен".

Та всеж дівоча безжурність розганяла наші міркування і виспівувала модерну вже коломийку:

„Ой там горі штреков їхала машина
Зачекайте машиністи, най сяде дівчина".

Не дивно воно було. Море сонця і світла заляло камеральні ліси, бідненькі селянські поля. Тож і в душу налляло золота.

А зі щовба над Брязою здоровили ми Ключ, вкритий стрілецькою славою, яку всякі покидьки народу змішували з болотом.

В вузькій, сліпій долині розкинулися перед нами Лужки. До самих лісів заходили полями всю землю. Цвинтар островом стоїть в річищі потока, школа з холеричного бараку. Церква зі старости в землю вросла, згорбилася, як стара, двіста-літня бабуся. Потішу вас. Дотепер школу тай церкву поставили. Стара церква на ласкавім хлібі консерваторського уряду доживає віку. Недаром у старостві в Долині її знимка на стіні пишалася. Що померлих по княжому звичаю на санях возять ще й тепер і воли до саней запрягають, з практичного боку зрозуміле. Воли поволі їдуть, можна за небіжчиком довше поплакати, довше на світі перебуває, ну й кісток не розтрясеш небіжчикові на гірській дорозі. А що з такого звичаю до нас предківська давнина говорить, яка в такім глухім закутку наших часів дожила, цеж кожному кидається в вічі. Даром будете вступати на лісничівку, йдучи нашими слідами. Лісничого Майковського там уже нема. А варто було вступити і послухати його ловецьких історій з часів як на Гриняві з архикнязями полював. Цікаво було слухати як і архикнязь кусень гуцульського хліба глодав та такого, що цілу зиму в стаї перележав.

З Яворини прямували ми в долину Мізуньки. Ще й нині ніяково стає у мене на душі. Пригадую собі то стадо волів, між яке в сміттній мандрівці був раз попав. Мурашками за скірою лазили в мене їх вибалушені очі, а я з сумнівом поглядав на ліс, як на своє спасення.

Поміж виверти вів нас пішок (стежка) вниз до глибокого потока. І на думку нам не приходило, що на яких 80 кроків на галяві пасуться перед нами олень з оленицею. Вчас їх доглянув молодими, бойківськими очима Ромко. Хоча вітром до нас тягнуло — невдовзі пропали олені в гущі. Чи не чорна, карпатська вивірка, що по буках скакала — остерігла їх перед нами.

Добре, що то медведі не були, які над глибоким потоком ще й тепер домарять. Таке нам оповідав лісничий Олійник на лісничівці Солотвині. Тут колись архикнязі каплицю поставили зїзджаючи на полювання. Лісничий самотою на лісничівці сидів. За людьми не тужив. Телефоном щодня з Мізунем говорив, радіо з усього світа новини розказувало, потічки котятами на сонці мурликами, ліс пошумами зі своїх тайн словідався. Верхи приковували зір до себе і зсилали в потребі душі поміч, як кажеться у псальмі.

Ввіч довгенько „цяпало". Мені ж не давали заснути дідусі з Пшеничника. Розгадував я, чому то ще в 1927. р. в тому селі вони волосся на голові в кіски заплітали. Здавалося, що в тих забутих місцевинах останки давньої давнини залишилось, щоб нас звязувати зі собою. І хоча потім студії Хведора Вовка я прочитав, то загадки цього звичаю таки не розвязав.

Забовваніли ранком верхи в мряках немов дитячі руки до молитви кликали нас між себе.

Ми пішли далі.

єпископ спротивився цьому. Тоді делегації Союзу легіоністів, старшин і підстаршин резерви, стрілецького союзу і інших вийшли на дзвіницю і почали дзвонити. Єпископ вислав своїх людей, щоб станули цьому на перешкоді, але надармо.

З цього приводу настало серед населення велике обурення. Юрба цілий день пробувала добутися до єпископської палати, так що з допомогою мусіла поспішити поліція. Тепер під палатою сторожить шістьох поліціянтів під командою офіцира.

З відчитової салі.

Музей Визвольної Боротьби України.

На „Молодій Громаді" відбувся 14. V. 1935. виклад проф. Д. Антоновича на тему: „Музей Визвольної Боротьби України" у Празі. Проф. Антонович, який стільки праці і знання вложив у той музей, розповів слухачам історію і тяжкі переходи музею. Боротьба з вічними грошевими недостачами, але й внутрішні тертя між групами української еміграції в Празі даються музеєві немало в знаки. Музей Визв. Боротьби може і повинен стати тим, чим був для поляків музей у Раперсвіль, але треба більшої уваги і любови до нього всього українського громадянства, де воно не жилоб. В дискусії, що вивязалась після викладу, забирали голос: д-р Старосольський, д-р Сімович, пос. Макарушка, ред. Коновалець, ред. Пеленський, д-р Гнатевич, ред. Кулчинський. Ішла вона саме в тому напрямі, що треба М. В. Б. відсепарувати від якихнебудь політичних, чи дільницевих впливів. Зате треба конче: 1) вдержати музей у характері загально-національної установи через допущення представників ріжних українських земель, 2) забезпечити майбуття музею через створення кураторії, 3) оминати тіни підозріння, що музеєм завідує одна якась політична група з сляновим поминенням інших національно настроєних елементів.

Прелегент, д-р Сімович і д-р Старосольський відповідали на ставлені запити та переповідані закиди.

Сподіваємося, що річева дискусія причинилась у великій мірі до висвітлення неодної справи — з одної сторони та причиниться до поправок у деяких справах — з другої.

—o—

Мистецьке життя.

НОВИЙ ТВІР О. АРХИПЕНКА.

Наш світової слави мистець Олександер Архипенко викінчив бюст Т. Шевченка, який відкриють 12. травня ц. р. у Міському Музею в Дітройті. Директор Музею заявив, що ця подія буде великим щастям для Музею, що матиме твір Архипенка.

Бюст Шевченка виконав Архипенко зовсім іншим, як ми звикли бачити. А саме: він узяв Т. Шевченка автопортрет з заслання, і на його основі створив могутню постать поета, що в лівій руці тримає звій паперу, а правою показує в далечінь. Мистець узяв слова Шевченка за підставу композиції:

В Україну ідіть, діти
В нашу Україну.

Постать виконана в енергійній позі, з глибоким, сильним виразом і робить міцне враження. Ця праця буде видрукована в черговому числі журналу „Назустріч"

„МИСТЕЦТВО", Ч. 1. Р. 1935.

Вийшло 1. ч. „Мистецтва" на 1935 рік з таким змістом: Олександер Архипенко — стаття П. Ковжуна. „Сучасний французький плякат" — статті П. Колена, Касандра і Карлю, знаменитих французьких мистців плякату. „Раса і національне мистецтво" В. Масютина, „Маріо Тоцці" — С. Гординського, „Аналітичний підхід до малярства" — М. Чапельської, „Музикалізм" — В. Ласовського, „М. Алексіїв", та дрібніші замітки про мистецькі події. Число багато ілюстроване.

НЕДУГА С. ЗАРИЦЬКОЇ.

Софія Зарицька-Омельченко, відома наша малярка, що постійно мешкає в Парижі, переходить тяжку недугу. Лікарі приписали негайний виїзд над море, що малярка й зробила бо здоровлю її загрожує поважна небезпека.

З ОРГАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ.

Нарада інтеліґенції у Винниках.

Повітовий Народній Комітет у Львові має великі трудноші в охопленні організацією цілого великого львівського повіту. З уваги на те постановив зорганізувати два районові організаційні осередки — у Винниках і Щирц.. З цією метою скликав до Винник на день 11. травня ц. р. нараду інтеліґенції винницького району (судової округи Винники), щоб застановитися в малому гурті над зорганізуванням проводу того району.

На нараду прибув голова Повітового Народнього Комітету *ред. Гриць Гладкий* і на тлі загального положення українського народу представив зібраним незавидний стан організації і громадянської праці у львівському повіті. Присутні, а було їх досить, щоби при добрій волі зовсім добре налагодити громадянське життя району, вповні зрозуміли повагу положення. На жаль, трудніше було з того зрозуміння видобути потрібний засіб доброї волі: стати до праці на запущеному перелогі. В дискусії можна було вичути, що у Винниках витворилася серед нашого громадянства така атмосфера, в якій хвилево трудно за співпрацю усіх громадян, що могли би працювати і яких потрібно для тієї праці. Покищо зібрані вибрали тимчасовий комітет, який має зайнятися громадянською працею в районі, та заявили готовість працювати по вказівкам Повітового Народнього Комітету.

Нема ніякого сумніву, що праця у винницькому районі всеціло залежатиме від того, як уложаться умовини громадянської праці в самих Винниках. З цим поважно рахується Повітовий Народній Комітет і це також мусітиме мати на увазі і тимчасовий винницький комітет.

През. Рузвельт за невтральність Злуч. Держав.

ВАШИНҐТОН, 15. 5. ПАТ. През. Рузвельт розмовляв з кількома сенаторами про невтральність Злучених Держав висловлюючись за політикою невтральности. Департаменти маринарки і війни радять бути дуже осторожними з новим законодавством, яке заборонює вести торговельні і фінансові взаємини з державою, що веде війну. Департаменти переконані, що перед приняттям якихнебудь рішень слід було би підождати на розвиток міжнародньої ситуації.

Французька преса бє в дзвін на трівогу.

Перемога комуністів при виборах до міських рад.

При виборах до міських рад у Франції комуністи здобули більшість мандатів у 90 громадах, соціялісти Блюма, які йшли до виборів спільним фронтом з комуністами здобули більшість мандатів у 168 громадах. До міської ради у Парижі увійшло 8 комуністів тоді, як при виборах у 1929 р. комуністи встигли вибрати тільки одного радного. Характеристичним явищем цих виборів є програна провідника національного союзу фронтових вояків Лебека, якого переміг спільний фронт комуністів і соціялістів.

З цього приводу французька преса бє в дзвін на трівогу. „Парі Міді" називає виборчий успіх крайньої лівиці грізною осторогою для буржуазних партій, яких безпощадно знищать, якщо вони не згодяться на співпрацю і не поведуть нової політики.

„Комунізм, партія диктатури і терору, ворожа батьківщині партія перемогла при міських виборах — пише „Тан", заляканий зростом комуністичного руху. Висліди виборів мусять затрівожити кожного, хто бажає вдержати національні традиції і розсудок у внутрішній та закордонній політиці. Це є теж небезпека для вдержання ладу і демократії. „Тан" виступає зі закидом проти радикально-соціялістичних кол які враз з мін. Еріо піддержували соціялістичних і комуністичних кандидатів, щоб перемогти т. зв. реакцію. Ціла преса обговорює перемогу комуністів як найважнішу внутрішньо-політичну проблему.

„Амі ді Пепль" остерігає: Наступ комуністів мусить бути научкою для кожного доброго громадянина, який бажає національного відродження. Пропасть щораз то глибша. Найвищий час щоб здорова частина народу обєдналась і охоронила Францію перед найбільшою небезпекою. Стоїмо перед трагічною дилемою: Або трьохбарвний прапор і свобідний устрій або кріваввий символ і колективні примусові роботи.

„Еко де Парі" пише, що ці вибори захитали поважно повагою уряду. Нарід виступив проти уряду і тому парляментарна атмосфера мусить основно змінитись.

На манівцях Паліївщини.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ „ДІЛА".

Вельмишановний Пане Редакторе,

В імя правди і для загального добра прошу Вас оголосити в Вашому щоденнику такі вияснення:

I.

Під кінець квітня ц. р. появився у Львові під моєю редакцією новий український місячник п. з. „*Шлях Нації*", присвячений справам української національної політики і громадського життя. Поява цього місячника викликала як стій пресову атаку п. Дмитра Паліїва, в одній особі редактора і видавця „Батьківщини" та „Перемоги". Не подобався добр. Д. Пал. „Шлях Нації" і моя в ньому публіцистична робота. Тому добр. Пал. виступив у травневому числі „Перемоги" із „сенсаційними ревеляціями" про „Шлях Нації" і про мене особисто, очевидно із цим побожним заміром, щоби згаданий журнал і мене самого в очах українського громадянства якщо вже не „знищити", то бодай — основно „скомпромітувати".

Справа ця має свій специфічний посмак настільки, що серед українського громадянства устійнилася в останніх часах опінія, немов би я був близьким політичним союзником п. Д. Пал. і дуже тісно з ним співпрацював. Тим теж „розрив" поміж мною і добр. Пал. набирає посмаку якоїсь особливої „сензації". Щож таке сталося? — питає дехто. Атакуючи „Шлях Нації" і мене особисто добр. Пал. представляє справу в той спосіб, буцім то причиною мого „розриву" з ним була політична „угодовість" і інші „опортуністичні тенденції", з якими він не міг згодитися і по лінії цих моїх „опортуністичних тенденцій" вести свою політику.

Якже представляється справа *в дійсности?*

Прийміть передовсім, В. Пане Редакторе, мої запевнення, що я бажаю бути справді тим останнім з усіх українських публіцистів, який хотів би з огляду на невідрадний стан нашої загальної національної справи займати увагу нашого громадянства всякими особистими виступами та полєміками. Не на те нинішні часи! Більш від котонебудь іншого почуваю гидоту всяких особистих боїв і порахунків; пора нам усім радше єднатися, а не розщеплюватись і розбиватися. Колиж прошу Вас присвятити справі атаки п. Пал. на „Шлях Нації" і на мене особисто більше місця, ніж це водиться, то гадаю, що діється це не в моїм особистім інтересі, бо у випадку т. зв. „паліївщини" йде про глибше, по своїй суті *неґативне* українське громадське явище, яке вимагає докладнішої аналізи та освітлення.

Щоби припинити поширювання баламуцтва і всяких злобних поголосок про ці справи, вважаю доцільним ствердити прилюдно осьщо:

Я *ніколи не був* і не є членом паліївської політичної організації, яка істнує під назвою „Фронту Національної Єдности". Ніколи ніяких заяв про приступлення до цієї організації я не подавав і тому точно беручи, про ніякий політично-організаційний мій „розрив" з п. Пал. і його „Ф. Н. Є." не може бути мови.

Зате правдою є, що я — зрештою розмірно від недавнього часу — був з добр. Пал. і деякими політично йому близькими людьми в доривочнім, наскрізь особистім контакті і правдою є, що я вмістив у ріжних відступах часу в головнім політичнім органі п. Паліїва, а саме в „Перемозі" низку статтей на всякі українські політичні теми, здебільша національно-ідеольоґічного характеру.

Наскільки доривочний і несистематичний був цей мій особистий звязок з п. Дм. Пал. і його політичним окруженням унаглядню доволі яскраво факт, що від листопада 1931. р. аж до лю-

…ого 1935. р. я перебував у ріжних польських в'язницях, засуджений під закидом протидержавної діяльности. Цілий мій звязок з п. Дм. Пал. зводиться до того, що ми перебували разом у в'язниці у Львові 4 місяці (від березня до липня 1933) і потім вустрічалися в часі від березня до червня 1934. р., коли я дістав із вязниці відпустку для ратування підірваного здоровля.

Тому, коли говориться про мій „розрив" з п. Дм. Пал., то це справа щонайменше грубо перебільшена; ніколи ми ніякими „союзниками" по суті не були, дарма, що за ввесь час нашого дорічного контакту я не виключав можливости, що колись зможемо ними стати ,при чому (залежить мені, щоби це тут із натиском ствердити!) я безустанно виявляв супроти добр. Дм. Пал. максимум найкращої і навіть найсердечнішої доброї волі. На жаль, дальша практика виявила, що з цею моєю сердечністю треба було щодо п. Палієва доводитись трохи обережніше.

Щодо до статтей, які я вміщував чи інспірував у „Перемозі", то при всій доривочности нашого звязку, все це могли бути речі також навіть доривочні, несистематичні, не звязані в одну органічну цілість. Оформлювання справ програмово найважніших і для дальшого розвитку національної політики основних доводилося відкладати аж до часу мого виходу на волю. Щодо, колиб ми могли порозумітися і згодитися в п. Пал. щодо найважніших і останніх справ могла б бути мова про мою участь у Ф. Н. Є. Остак ввесь час був тільки доривочним гостем у гурті проводників Ф. Н. Є. — і на цім гостюванні так воно і скінчилося, *ще далеко до того, заки взагалі прийшла між нами мова про ці програмові речі*. Розійшлися ми з добр. Дм. Пал. не за цих програмових речах, але розійшлися ми через цілу низку фактів особливож особистих і організаційних ходів і практик п. Палієва, які всяку можливість моєї з ним співпраці зробили в цілі чимось вповні ілюзоричним.

Як *одну* — і далеко не одиноку! — із того роду практик п. Палієва вистарчить вказати хоч би на саму тільки історію згаданої його на мене атаки, аби виробити собі погляд на особу п. Дм. Пал. і його життєві політичні методи. Вже в цьому одного стане ясним, чому я з цим чоловіком мусів і *повинен* був розійтися. І це мусітиме кожною зробити *кожний*, для кого такі поняття як чесність і публіцистична мораль не є тільки пустою фразою.

Коли п. Паліїв збирався видавати тижневик „Батьківщина", просив мене, щоби я написав йому щось у роді політичного „вірую", отже виложив ті основні програмові тези, на яких „Батьківщина" мала би свою працю розвивати. Я вволив волю п. Пал. і написав йому більших розмірів статтю чи радше програмовий реферат для використання у цьому тижневику.

Коли ж далі у наслідку важних організаційних розбіжностей між нами вкінці зорганізував я видавання місячника „Шлях Націй", п. Паліїв набрав переконання, що прийшла відповідна пора, аби „Шлях Націй" і мене особисто заатакувати.

Зробив це в травневому числі „Перемоги", вміщуючи статтю п. заг.: *„Одна недокінчена симфонія"*. А підставою його нападу став саме згаданий повище мій реферат, написаний для — „Батьківщини"!... До речі, реферат, відданий п. Палієву до довірочного вжитку.

Не треба цього пашквілю п. Палієва на „Шлях Націй" в „Перемозі" довго читати, щоби відразу зустрінутися з усіми характеристичними признаками політичної його ментальности. *Паліївщина*, як своєрідне політичне специфікум виступає тут у всій своїй пишній красі.

П. Пал. пише — і то з небувалим навіть як на нього розмахом, — що зорганізований мною „Шлях Націй" перейняв у свої ідеольогічні напрямні „засади Фронту Національної Єдности". Висловлюється дослівно так:

„Оть *духова власність* Ф. Н. Є. стала тепер засадничою платформою „Шляху Націй". Ми раділиб, якщо наші ідеї побіджувалиб і ставалиб власністю чимраз більшого числа людей".

Наші ідеї? Виходить таке, що Ф. Н. Є. виробила (як каже п. Дм. Пал.) „у довгих і тяжких дискусіях" свою ідеольогію, а тепер прийшов Пеленський і загарбав до „Шляху Нації" ці „фронтові" ідеї.

Чиї власне? Ідеї п. *Палієва?* П. Палієва знаємо наприклад як журналіста ще від 1920. р. П. Пал. писав колись у „Заграві", потім був довголітним редактором „Нового Часу". Як ніхто може інший на нашому ґрунті мав він просто невичерпні матеріяльні і технічні можливости якнайширше свою програмово-ідеольоґічну працю і талант розгорнути. Але цих ідей, які розвинула газета „Перемога" п. Паліїв *перед* появою „Перемоги" чомусь не проголошував! Ба! Нічим не проявив, що він їх справді має. Чому не проголошував? Попросту тому, бо їх *не мав*, бо ідеї і програмові оформлення „Перемоги" не є *його* ідеями.

Залежить мені тут на об'єктивному ствердженні, що недивлючися на всю їхню доривочність, несистематичність і неповнавість, всеж, усі дотеперішні справді засадничі програмово-ідеольоґічні напрямні „Перемоги" вийшли або безпосередньо спід *мого* пера, або з моєї інтелектуальної ініціятиви та інспірації і майже нічиєї іншої. Я за скромний, аби хотіти про себе твердити, що це в більшости мої *власні, оригінальні ідеї*. Багато з них є культурним добром цілого европейського національного світа; багато з них завдячую особливож Вячесл. Липинському; багато походить ще з інших духових джерел. Не є вони нічиїм спеціяльним монополем, а вже найменше монополем, виарендуваним палієвським Ф. Н. Є.

Зате *моїми* є в „Перемозі" здебільша конкретні сформулування цих справ *у пристосуванні до своєрідних умовин сучасної української дійсности. Моєю* є ціла програмова тематика розроблювана в „Перемозі", *моїми* є теж напрямні ліній у розвиванні цієї тематики.

Тому, коли п. Дм. Пал. твердить, що „Шлях Нації", чи ще стисліше, я як редактор „Шляху Нації" „забрав" з Ф. Н. Є. його духову *власність* і на ній заснував світ ідей „Шляху Націй", то така інсинуація п. Палієва рівняється попросту твердженню ,що я немов би то „вкрав" від Ф. Н. Є. — *мої власні* програмові напрямні, дорібок моєї власної ідеольоґічної праці! Це ментальність паліївщини. Супроти неї блідне навіть найбільш безсоромна азійська перфідія.

Дійсність є така, що в „Шляху Націй" з нього інше не проголосив і не проголошував, як тільки те, в що вірю і що думаю, отже докладно тільки те, що стало програмово-ідеольоґічною базою самої таки „Перемоги". І це не „Шлях Націй" станув на „ідеольоґічних засадах Ф. Н. Є., але Ф. Н. Є. станув на цих ідеольоґічно-програмових засадах які були формуловані *мною* на сторінках „Перемоги". Цього факту не заперечить і не змінить ця обставина, що з огляду на відомі обставини мого тодішнього життя, я ані одної з моїх засадничих статтей у „Перемозі" не міг в критичному часі підписати моїм повним іменем і призвищем.

Зенон Пеленський,
Редактор „Шляху Націй".

Розпорядок Митрополичого Ординаріяту.

Дістаємо такий розпорядок Митрополичого Ординаріяту з проханням помістити його:

Митрополичий Ординаріят поручає оцим Всч. Духовенству, щоби на час похоронів бл. п. Маршала Йосифа Пілсудського здержалося з відправою всяких релігійних торжеств і походів, або відложило ці відправи на час по згаданих похоронах.

Від Митрополичого Ординаріяту.
Львів, 15. травня 1935.

Запрошуємо до участи в змаганні!

При кожному збільшенні збуту наших виробів (цикорія „Луна", кава „Прадідь", „Солодова Кава Луна") 1000 кг. місячно можемо приняти до праці одного працівника більше. Знаємо що по всіх наших містах є багато безробітної молоді.

Хочемо дати кожному місточі рівні шанси для приміщення у нас своїх безробітних.

А саме: якщо ствердимо за 3 місяці по черзі загальний зріст нашого збуту на 1000 кг. місячно — приймемо до праці одну особу, замешкалу в місті, яке викаже найбільші успіхи в поширенні наших виробів — пропорціонально до числа свого населення — причім будемо зачисляти збут у самім місті (через Н. Т., міські кооперативи і прив. купців). При дальшому зрості прийде на чергу слідуюче місто і т. д.

Збільшення збуту не приходить само з себе, для цього потрібна відповідно зорґанізована пропаганда.

Тому взиваємо установи, яким лежить на серці доля своїх безробітних, а мають змогу заялтися пропагандою наших виробів в місті (філії Союзу Українок, Союзу Кущів, Просвіти, Р. Школи і т. п.) зголоситися до участи в змаганнях.

Акцію може вести одна установа, або кілька спільно. Міста, з котрих не зголоситься жадна установа до участи в змаганнях — не візьмемо на увагу при приділі праці. Виключно установи, зголошені до участи в змаганнях мають право пропонувати своїх безробітних на приняття до праці. При зголошенні просимо подавати, в який спосіб і якими силами буде ведена пропаганда, а ми зі свого боку дамо вказівки та пропагандовий матеріял.

Для забезпечення безсторонности при оцінці змагань — запрошуємо до контролі Союз Українок у Львові.

„СУСПІЛЬНИЙ ПРОМИСЛ"
Львів, Богданівка 30.

Воюємо за здорову літературу.

З НОВИХ КНИЖОК.

(Юрій Липа: БІЙ ЗА УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ. Варшава. В-во „Народній Стяг" 1935. ст. 152).

Маємо перед собою книжку нарисів на теми культури та літератури, — европейської та нашої. Прочитали ми її уважно, з зацікавленням і можемо поручити її якнайживіше всім, що шукають у книжці спонуки до роздумування на такі високі теми. Так мало в нас книжок про літературу надиханих бажанням поширити її овиди, що коли трапиться одна зі щирим таким бажанням, треба витати її вже за сам добрий намір.

Якщо розуміємо Ю. Липу, то хоче він, щоб уся наша література виробила в собі духа геройства, пориву, динамізму, енергії, боєздатности і щоб доказати необхідність такої місії у нинішній час дає він нам як приклад ті сторінки історії власної та чужої, де нарід був увесь здатний „до чину" і де слово викликало цей „чин". Ріжними прикладами та цитатами пробує він доказати, що це єдине велике завдання письменства і всі ті, що йому не служать або не розуміють його великої ваги — дефетисти, декаденти і як там іще називає він ту зігнилу, каварняну погань.

Чи є такий нарід або такий його член, що не хотів би бути сильним, передовим, завойовником і паном інших? Перше непорозуміння провідної тези Ю. Липи в тому, що він занадто легко віднаходить „енергію", „силу", „боєздатність" та „динамізм" у творах і психольоґії письменників, які сприймає по своєму. Тепло літературного твору не можна міряти власною молодечою гарячкою. Твори з великими покликами, боєвим гомоном, страшною тугою за „чином" — дуже часто плід духової порожнечі, вічевої діялектики, декадентської невралгії.

Друге непорозуміння: европейська література це не ті письменники і твори, що нам подобаються, бо підтримують наші погляди; це — тисячі ріжних індивідуальностей та ідей, що своїми протилежностями доповнюють себе і творять спільну підставу культури, **сильної саме тим, що вона дає змогу якнайсвобіднише якнайбільшій скількости ріжних талантів та ідей розвиватися.**

„Є підстави назвати місію письменника в суспільстві — провідницькою", каже Ю. Липа. Старий романтично-месіяністичний погляд з тої доби, коли поет хотів заступати народові проповідника, полководця, фільософа та Мойсея! Так, бажаємо в інтересі нашої культури, щоб наша література мала якнайбільше сильних провідників, але вважаємо безнадійно дитячим погляд, що „твір письменника мусить організувати і провадити почуття читача". Чому? Тому, що не всі вродились Кромвелями та Наполеонами. Кожна теза про завдання письменника, що заплющує очі на дійсні тисячні ріжниці психічних організацій тих, що мають талант — стає наївно-догматична.

Коли домагаємось літератури сильної, здорової, боєздатної, сучасної, европейської то маємо на думці, що в цій літературі повинні найти своє місце всі, як у добрій армії: і санітети, інжинери, і кухарі, і скромні писарі, а найважні-

ше; кожний на свому місці відповідно до свого вродженого хисту, фізичної та духової спромоги. Чи кожний із нас хотів би бути або повинен бути генералом і писати боєві накази? — Чи є смішніше видовище, коли генералами хотять бути всі і починають видавати накази ті, що вже від першого звуку свого голосу виявляють себе звичайними півнями?

Література, як і вся культура, може розвиватись 1. **нормально:** завдяки всім силам одиниць і цілої спільноти, які проявляють свій талант у ріжних напрямках, 2. **революційно:** завдяки виїмковим геройським поривам одиниць і маси. Коли говоримо про нормальний розвиток, тоді не можемо домагатись від усіх письменників виїмкових, геройських поривів; коли говоримо про „підсоння найвищого зусилля" то не маємо до кого звертатись; адже виїмкових одиниць не виплекаємо теоріями та доктринами.

Теорії та доктрини закривають Ю. Липі — факти та психольоґічні прояви. Коли він характеризує романтизм як „враження від пересади" (прибільшення) і то „декораційної", тоді вибирає він із романтизму кілька імен, щоб добути із них одну рису; колиж воює з цілим XIX-им віком, що в Европі „заспокоївся на посаді", то можна це назвати добрим калембуром, а не критикою. „Ціле століття можна булоб назвати століттям ситости. В цій атмосфері снобістичнопозерської духовости Европа безпечальна, жирна, надута і нахабна експльоататорка слабших, **бере ренту** за свої минулі століття і за своє теперішнє виняткове щастя в матеріяльних посуненнях (?!)".

Не диво, що при такій характеристиці автор кладе поруч такі імена як Сорель, Трайчке, Момзен, Шлеґель, Карлейль, Кіплінґ, людей ріжної доби, як опікунчих надхненників того страшного часу, коли панували „урядовці Всеевропейського Бюра Інтелектуалістів".

Один із найбагатших у творчість XIX-ий вік лежить на лопатках від одного боевого удару.

(Докінчення буде.)

Закарпаття.

ПЛАСТОВЕ СВЯТО.

Пластове свято св. Юрія відбулося в Севлюші у днях 4., 5. і 6. травня. Свято пройшло незвичайно величаво і залишило по собі глибоке враження серед усіх учасників.

ХТО БУДЕ НАЧАЛЬНИКОМ УЖГОРОДУ?

Дня 2. V. ц. р. відбулося засідання міської ради Ужгороду. До президії вибрано: д-ра Маркля (соц. дем.) 11 голосами, Гаара (мадяр) 8 голосами, комуніста Арміна Дезеа 9 голосами, Ернеста Дудаша (аґрар) 8 голосами і проф. Равшера (нар. соц.) 7 голосами. З цієї „пятки" має краєвий уряд іменувати нового начальника Ужгороду. Начальником стане імовірно п. Е. Дудаш.

ЮВИЛЕЙ ПРОФ. МАРІЇ КАРЦУБ.

Дня 5. V. ц. р. у неділю веч. відбулося в учит. семинарії дуже гарне свято-ювилей у 25-ліття професорської діяльности п-і Марії Карцуб. У святі взяла участь капітула на чолі з епископом Олександром, п-і Грабарова, п-і Волошинова, професорська корпорація, багато гостей і молодь обидвох семинарій. Велика саля була набита по береги. Горячими словами витало заслужену ювилятку ціле громадянство. Промовляли між іншими: дир. Алиськевич, фах. учит. Агій, а також письменно витали інституції: Просвіта, Жіночий Союз, заступники громадянства, бувші і теперішні її учениці й ін. Хор дир. Аркаса відспівав декілька пісень, між іншими одну народню мараморошську, яку на бажання публики мусіли повторити. Маленькі діти школи вправ при семинарії виконали низку пісень і деклямацій. Свято мало дуже симпатичний характер.

ІСТОРІЯ ХУСТСЬКОГО ЗАМКУ ПРЕМІЮВАНА.

Письменник В. Гренджа-Донський написав історію хустського замку під назвою „Хуст і його славне минуле". Визначений хустською міською радою комітет працю прийняв і авторові призначив премію.

Наради над виборчою ординацією.

У середу 15. травня ц. р. передполуднем зійшлись конституційні ґрупи Б. Б. і почали дальші наради під проводом віцемарш. Цара. Кружляють поголоски, що проєкт нової виборчої ординації передискутують уже в найближчих днях.

—o—

Відїзд мін. Ляваля з Москви.

МОСКВА, 15. V. ПАТ. Мін. Ляваль виїзджає нині в год. 22·45 до Варшави.

З природи й техніки.

ДО ЧОГО МОЖЕ ПРИДАТИСЯ СМІТТЯ ТА ВІДПАДКИ?

Уже віддавна пробували люди зужиткувати сміття та відпадки. Нпр. засипували ними глибокі ями і таким робом одержували рівнину, яку відтак можна було або управляти або забудовувати. Одначе для цього треба було дуже багато сміття. Щоби нпр. виповнити сміттям малу яму, глибини 5 метрів, довжини 10 м. та ширини 7 м., треба було аж 23 ваґонів сміття. І користь з цього була невелика: поверхня зрівнаного терену була рівна ледви 70 кв. метрам. Зате сьогодні вживають відпадків та сміття дещо раціональніше: а саме посипують ними квасні луки грубою на 50 цм. верствою. За якийсь час ця квасна лука перемінюється внаслідок природнього ферментаційного процесу в урожайну землю. При тім на 70 квадр. метрів луки треба тільки 2,3 залізничних ваґонів відпадків та сміття. У Німеччині приступили недавно до меліорацій саме цією методою.

Крім цього вдалося берлінському хемікові Арецові зладити з відпадків хемічним шляхом міцні плити, яких можна буде вживати при будові домів. Ці плити можна робити у кожній бажаній величині та формі. Вони незвичайно елястичні, даються різати, прибивати цвяхами, малювати та викладати тапетами. Крім цього вони є тепляними ізоляторами, подібно як корок. Одначе їх найважнішою прикметою є те, що вони дуже відпорні на вогонь. Нпр. грубу на 6 цм. плиту огрівали полумям з температурою 1000 ступнів Цельзія. Виявилося, що тільки груба на 2 цм. верства плити від сторони вогню перемінилася на вугіль тоді, коли друга сторона плити була ледви тепла.

Нові ці плити надаються передовсім на будову малих кольоній. При тім вони значно дешевші від інших будівельних плит. Та найважніше те, що тепер міста будуть продавати своє сміття так, як це вже сьогодні діється в Берліні.

ПОВІТРЯНА КОМУНІКАЦІЯ НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ.

Ще цього року розпічнеться правильна повітряна комунікація над Тихим океаном. Довжина цього повітряного шляху буде рівна 13.700 кільометрам. Перше летовище вибудують на Гавайських островах біля Гонолюлю у віддалі 3380 км. від Сан Франціско. Друге летовище буде на острові Мідвей, що положений 2220 км. на захід від Гонолюлю. Третє летовище збудують на острові Вейк, 2000 км. на південний захід від другого летовища. На острові Ґуам з групи Маріянів збудують четверте летовище. Останнє, пяте летовище збудують біля Манілі на Філіпінах. Віддаль Манілі від Ґуаму рівна 2400 км. При тім слід зазначити, що всі летовища будуть находитися на островах, що політично належать до Зл. Держав Півн. Америки.

СКІЛЬКИ ВУГІЛЛЯ ДОБУЛИ 1934 Р.?

У цілім світі добули 1934 р. дещо більше камінного вугілля ніж попереднього 1933 р. А саме Зл. Держави Півн. Америки добули на 8 відс. більше камінного вугілля, ніж 1933 р. (з 31,2 міл. тон на 33,8 міл. т.), Анґлія на 9 відс., Німеччина 18 відс. (з 9,8 міл. тон на 11,4 м. т.). Франція на 5 відс., Польща на 2 відс. (з 2,76 міл. тон на 2,82 міл. т.), Бельгія на 7 відс., Голяндія на 7 відс.

ЩО ТАКЕ „ГІСПАНІОЛЯ?"

Тому, що на острові Гаїті находяться дві держави, а саме Гаїті і Санто Домінго, вирішило Ґеоґрафічне Бюро Зл. Держав Півн. Америки називати від цієї пори цей остров „Гіспаніоля". Ця назва історична тому, що вжив її вперше Колюмб саме на означення нинішнього острова Гаїті. Одначе Колюмбова назва не принялася, хоч уживали її на еспанських, анґлійських та американських картах. Дещо пізніше появилася назва Сан Домінго, а відтак Гаїті. Слід покищо зждати, чи нова назва прийметься.

ЛІК НА ПОРОХНЯВІННЯ ЗУБІВ.

Дуже добрим засобом проти порохнявіння зубів виявилася консерва з ананасів, як це ствердив американський дослідник д-р Е. Вілієн. Його досліди виявили дальше, що законсервований ананас є одним із найліпших ліків на кривуху тому, що зберігає завсіди підчас усіх пір року вітаміни Ц, А, Б, Д і Ґ та дещо заліза, міди та маґнану тоді, коли кількість вітамін у свіжій ярині зміняється дуже з порами року.

ФОРТЕПЯН ЗПЕРЕД 5000 РОКІВ.

Підчас викопів біля давньої китайської столиці Пекіну натрапили на дуже інтересну находку. А саме у верстві, що належала до третього тисячеліття перед Христом, найшли останки музичного інструменту, що дуже подібний до нашого фортепяну. У цім інстументі було 11 струн, розіпнятих над резонанційною скринею. З усіх струн заховалися до нині тільки одна. Струни вдаряли молоточками. Ймовірно, що пізніше китайці забули за цей інструмент і пригадали собі його щойно тепер.

А. Л.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

В ЧЕСТЬ МАТЕРІ БОЖОЇ НЕУГАВНОЇ ПОМОЧІ, УЛАДЖЕНОЇ ЗАХОДОМ УЧЕНИЦЬ ПРИВ. ЖІН. ФАХ. ГІМНАЗІЇ СС. ВАСИЛІЯНОК У ЛЬВОВІ.

Концертові імпрези жін. фах. гімназії СС. Василіянок знані вже з того, що зєднують собі признання публики двома прикметами: раціональним добором програми та дбайливою її підготовою. Потвердженням цього була й названа святочна академія в честь Матері Божої, звязана спокійними словами реферату уч. Скочинець з актуальним травневим святом Матері.

Глибокий релігійний настрій увели передовсім хори під проводом проф. Котка. Гармонійним акомпаніяментом для них були тематично зєднані зі собою і святом декламації уч. Мрочко, Рунько й Тиктор; слова сьогочасних, часто мало знаних нам поетів (Рильський, Кравченко, Курдидик) викликують приємне враження та водночас віддають належний поклін нашим дням. Музикальне скрипкове сольо уч Ярош, симпатичне форт. сольо уч. Бережницької, опановане технічно й взірцеве сольо уч. Демської та дуже гарний голосовий матеріял уч. Богонович велять заохотити цих молодих виконавців до витревалої праці над собою, а школі сподіватися дальших успіхів.

Остаточно слід підкреслити й те, що саля була прибрана по-святочному та з естетичним смаком, а учениці, одягнені — під оглядом виховних постулятів — взірцево, поводилися на естраді свобідно та спокійно. Годиться ще додати, що цей спокій не був вимушений, а мав джерело у вродженому такті й певності себе, що плила з солідної підготовки.

т.

Бурхливе віче проти союзу з большевиками.

ПАРИЖ, 15. V. ПАТ. У салі Поасоніе відбулося бурхливе віче клюбу Фобур проти союзу Франції з большевиками. Дискусію започав ген. Періє підкресливши, що комунікаційні шляхи в СССР. в жалюгідному стані. Большевицький уряд хоче опанувати положення і тому спроваджує закордонних інжинірів і спеціялістів, щоб вишколити залізничників. Большевицьке летунство спровадило французьких інструкторів.

Перед новою девалюацією.

Сензаційна заява американського міністра скарбу.

Державний секретар скарбу Морґентав виголосив до радія промову, в якій заявив, що уряд Злучених Держав ніколи не виступав проти міжнародньої стабілізації валют. Одначе заки візьме на себе якінебудь зобовязання мусить запевнитись, що не втратить дотеперішніх користей. Фінансові кола вважають заяву державного секретаря скарбу Морґентава, що вона означає згоду уряду Злучених Держав перевести стабілізацію доляра, що довелоб до оживлення міжнародньої торговлі. Одначе стабілізація валюти залежить від В. Британії, яка не дуже бажає собі тепер стабілізації. Всеж таки у Парижі переконані, що енерґійна ініціятива американського уряду переломить опір В. Британії. Фінансові кола у Льондоні сподіваються, що тепер мусить прийти до девалюації валют Франції, Швайцарії і Голяндії.

Переміна посольства на амбасаду.

ТОКІО, 15. III. ПАТ. Японський уряд рішив перемінити японське посольство у Китаю на амбасаду з днем 18. травня ц. р.

—o—

Зупинення самоходів на віддаль.

ЛЬОНДОН, 15. 5. ПАТ. Римський кореспондент „Дейлі Мейль" повідомляє, що Марконі переводив проби наглого зупинювання самоходів на години на шляху з Остії до Риму. Досвідам приглядався Мусоліні, державний підсекретар міністерства війни і численні військові інжинірі.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— На Филипинських островах відбувається масове голосування у справі автономії.

— До большевицької армії будуть приділені перші два японські старшини як товмачі. Тоді теж двох большевицьких старшин приділять до японської армії.

— Мусоліні відбув нараду з німецьким амбасадором у Римі фон Гесселем у справі конференції наддунайських держав.

— Шведський ґенерал Сірґін, дорадник цісаря Абісинії покидає Аддіс-Абебу з огляду на поганий стан здоровля. Зате шведські старшини, які є інструкторами абісинської армії, залишаються далі в Абісинії.

— До Брюсель приїхала голяндська королева Вільгельміна з наслідницею престола княжною Юліяною, яким публика уладила овацію.

— У стейті Пенсильванія дійшло до бійки між поліцією та вутлекопами, підчас якої ранило 30 осіб. До страйку тартакових робітників у стейті Ореґон прилучилося 30 тисяч осіб.

—o—

НОВИНКИ

— **УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО на Сході Европи, відчит проф. Дм. Антоновича. Четвер, 7. год. веч. Саля „Бесіди".**

— **АТОМ.** Під цією назвою відчинено на днях у Львові при вул. Петра Скарги ч. 5. (тел. 261—65) нове українське електро-технічне підприємство, власність п. Ярослава Карпинця. АТОМ виконує інсталяції електричного світла, моторів, дзвінків і т. д. Поручаємо це підприємство всім українцям, які можуть звертатись до тієї фірми з повним довірям.

— **Найкращі лиси,** пелеринки, краватки виконує і поручає Юліян Глушевський, Львів, пл. Капітульна 3. Журнали на 1936 р. надійшли.

— **Першорядне фризієрське і косметичне заведення для Пань і Панів Т. Кутковського,** Сикстуська 14. Тел. 106-88. 1119 11—

— **Доки дасьте себе ошукувати?** Міське заведення провірки поживи й предметів вжитку перевело в березні ц. р. 1326 аналіз, на основі яких передано 84 справи на судову дорогу. Особливо погіршилася якість масла. І так на 263 аналіз, 38 прібок, себто 15 проц. було з маргариною. Також інші продукти виказували великі недостачі. Нпр. 5 прібок молока виказували додаток води від 8.5—19 проц., 16 прібок виказувало збиране молоко. Бриндзя мала додаток кокосового товщу. І важко збагнути, чому всеж таки є ще чимало таких, що дають себе обманювати й за свої гроші купують набіл і його перетвори невідомого походження й підозрілої якости, замість продуктів Маслосоюзу, гарантованої і вже випробованої якости? 1560

— **Площа в Дорі для українських мистців.** Дістаємо від Виділу Українського Т-ва Прихильників Мистецтва таке вияснення: У звіті зі загальних зборів Українського Т-ва Прихильників Мистецтва трапилась неточність при інформації буцімто Т-во набуло площу в Дорі від п. Іванни Кокорудзової. Тимчасом правдою є, що завдяки заходам Вп. пані Іванни Кокорудзової частина спадкоємців бл. п. Чачковського зреклась спадщини в користь згаданого Товариства. Щойно тоді, коли спадкова справа буде судово полагоджена, зможе Т-во перебрати цей щедрий дар — дуже гарну площу під будову дому для українських мистців.

— **Загальні збори інжинірської палати** у Львові і зїзд інжинірів мірників відбудуться щойно в чергову суботу 25. травня, а не цієї суботи 18. травня ц. р.

— **З Українського Лікарського Товариства.** В пятницю 17. травня в год. 17. відбудуться у домівці Т-ва при вул. Підвалля 7, І. сходини.

— **Охоронне щіплення проти віспи** в Українській Порадні Матерей, вул. Ходоровського 15. розпічнеться 16. ц. м. в годинах принять щоденно від 10—11.

— **Народня Орґанізація Українців м. Львова** повідомляє своїх членів, що чергові сходини відбудуться 16. ц. м. в год. 7.30 веч. при вул. Підвалля 7/ІІІ. На сходинах вигoлосить реферат ред. Гриць Гладкий.

— **День похоронів марш. Пілсудського — вільний від науки.** Аґ. Всхуд повідомляє: Куратор львівської шкільної округи Ґадомський зарядив, щоби в день похоронів марш. Пілсудського на Вавелі школи всяких типів і родів були вільні від науки та щоб узяли участь у жалібних богослуженнях, зорганізованих окремо для шкіл або для загалу суспільности. Після богослуження школи зорґанізують академії в честь бл. п. маршала.

— **Знову сніг.** В деяких сторонах Станиславівщини падав мин. вівтірка сніг, на переміну з дощем. Про снігові опади повідомляють теж з Виленщини і Білоруси. Зрештою від кількох днів сильно похолодніло. Ціла Европа находиться під впливом студеної повітряної течії, що тягне від північного бігуна. На Атлянтійському океані появились масові ледяні криги, що сильно загрожують мореплавству. А календар у днях 12, 13 і 14. травня виказує трьох „ледяних" святих: Панкратія, Серватія і Бонифатія.

— **Хто виграв на льотерії?** В нинішнім дні тягнення держ. льотерії впали такі більші виграні: 10.000 зол. на ч. 7493 5746 76676 95636 102911 126158. 5.000 зол. на ч. 3458 18610 53313 53509 59623 102655 109279 145908 150891. 2.000 зол. на ч. 1638 5038 14003 20054 22314 37749 50856 50867 71722 83418 85468 91357 98691 99180 99891 103329 106793 118454 132004 161382 169530 177782. 1000 зол. на ч. 659 5928 11222 15534 18355 19189 22882 24699 25092 44080 46694 47301 53182 57892 74510 82430 88256 114286 118916 124333 31494 143086 144716 149042 156448 157998 160308 169908 173462 174403 176513 184400 184582.

— **Вільні лікарські посади.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є до обсади між іншим такі лікарські посади: директора повітового шпиталю в Дрогочині Поліськім; районового лікаря в Дубенщині; управителя осередка здоровля в Рівному; домових лікарів суспільної обезпечальні в Бережанах, Дунаєві, Калуші, Жидачеві, Майдані і Дрогобичі.

— **Анонімн без значіння.** Скарбова влада накладала часто податки, користуючись анонімними доносами. Найвищий адміністраційний трибунал рішив в одній конкретній справі, що анонімн в податковій процедурі не мають ніякого доказового значіння. Платник навіть не обовязаний доказувати неслушність анонімних закидів. На основі цього рішення міністерство скарбу видало до підчинених урядів відповідний обіжник.

— **Присуд на комуністів.** Перед судом присяжних у Львові відповідали Йосиф Шпіля, Іван Прокоп, Мих. Мельник і Берн. Шільдгавс за комуністичну діяльність. Перших трьох засуджено на кару вязниці по 3 роки, четвертого на 7 літ.

— **Громадські шкідники.** В Перемишлі відбулася судова розправа проти війта з Ляцької Волі пов. Мостиська, Йосифа Кабата і громадського писаря Яна Длуґоша за спроневірення громадських грошей. Переведена з наказу старости люстрація громадської господарки викрила недостачу 334 зол. з ґрунтового податку і 162 зол. з дорогових оплат. Гроші інкасував від селян війт Кабат і брав для себе в порозумінні з писарем Длуґошом. Присуд ще не оголошений.

— **Краєва хроніка.** В ночі з дня 9. на 10. травня ц. р. незнані вломники отворили витрихом двері до театральної салі Народнього Дому в Коломиї, а звідсіль вивертівши шість дір в дверях, увійшли до Т-ва „Родина". Не зробили більшої шкоди. — Наступної ночі дістались вломники драбиною до Суспільної Обезпечальні. Мабуть їх сполошено і „специ" повтікали, залишаючи „рака", яким мали касу розпороти. — В Косові арештовано Юрка Бурдяка за підроблювання монет. Зрадила його приятелька Катерина Фокшей. — В містечку Мельниці пов. Борщів згоріло кільканацять жидівських домів.

— **Хмелярство на Волині.** Перед 5—6 роками хмелярство на Волині, яким займаються майже виключно чехи, рідше німці, давало великі зиски. Від 1930 р. з причини катастрофального обниження цін на хміль ця галузь господарства підупала, а деякі хмелярі майже збанкротували. Тепер у хмелярстві знову починається оживлення. Осередком хмелярського руху на Волині є Дубно. Промислово-торговельна палата в Любліні (до неї належить і Волинь) постановила влаштувати в цьому році в Дубні одинокі в межах Польщі 4-тижневі „Хмелярські Торги" з метою збільшити експорт.

— **Самогон і піятика.** Зубожіння селянства й припинення на Волині культурно-освітньої праці веде до виробу „самогону" й отроювання ним бідніших селян, а іноді й до інших злочинів. Біля села Більча затримано 9 осіб, що гнали самогон, в кол. Очеретянка 2 особи, в Турії 1. — Іван Хович із Соколова на Поліссі посварився з пяним Андрієм Кулевичем. Кулевич ударив Ховича ножем у шию і той вмер. — До гаєвого в Горі біля Рівного Ковалевича прибув злодійкуватий знайомий Гриць Троцюк і піячили цілий день, аж обидва опинилися під столом. Прокинувшись, Ковалевич почув якийсь шум на горищі, вибіг до сіней і побачивши, що хтось злазить по драбині, двічі вистрілив з револьвера. На підлогу впав гість Троцюк. Ковалевич перелякався й виволік трупа за свою межу. Жінка Ковалевича, вернувшись до хати й довідавшись про вбивство, счинила крик, скликала сусідів і почала шукати небіжчика. Але від нього й сліду не залишилося. Вранці Ковалевич пішов на поліцію заявити про свій злочин і — побачив там небіжчика Троцюка, який зголосився повідомити про намагання вбити його. Недавно окружний суд у Рівному засудив його на 6 місяців вязниці.

— **51 осіб затроїлось алькоголем.** З Білгороду біля Курська повідомляють, що 51 робітників затроїлось метилевим алькоголем. Всіх перевезено до шпиталю, де 14 померло, а з інших багато втратило зір. Майже всі находяться в безнадійному стані.

— **Поворот з Америки.** Як повідомляє чернівецький „Час", колишній президент Укр. Нар. Дем. Партії і сенатор Антін Лукашевич повернув зі своєї подорожі з Америки на Буковину. Свої враження оголосить у пресі.

— **Таємна доля марсельської фільми.** У звязку зі судовим слідством у справі атентату на югославянського короля Олександра в Марселі висвітлювано перед кількома днями в судовій салі фільму, яку накрутив оператор великого французького фільмового виробництва підчас атентату. Ледви розпочався сеанс, в операторській комірці вибухла пожежа, що знищила цілу фільму. Пожежа видалася дуже підозрілою і тому наказано строге слідство, щоби викрити її причину. Вислід слідства держать у тайні, але нема сумніву, що вогонь був ділом саботажу. Оператора, що висвітлював фільму, арештовано. На щастя є ще одна копія цієї фільми в архіві міністерства справедливости в Парижі. Зрештою фільма з марсельського атентату має вже свою історію. Всупереч забороні французької влади пробувано цю фільму перепачкувати літаком до Америки, але літак постигла катастрофа і залогу з фільмою ледви врятовано. Після дальших

невдалих спроб перепачкувати за границю фільма знайшлася остаточно в руках французької судової влади, що зладила з неї дві копії, з яких одну вкрадено. З тяжким трудом удалось французькій поліції зловити злодіїв і відобрати фільму, але вона була така знищена, що не надавалася вже до вжитку. Отже залишилася тільки одна копія й оригінал, а тепер, коли згорів оригінал, французька влада розпоряджає ще тільки одною копією.

— **Згинуло 40 вуглекопів.** В копальні під Чечван (Китай) сталася велика катастрофа. Заляла її вода, наслідком чого 400 китайських вуглекопів і один японський інженір згинули. Ратункові роботи мусіли перервати, бо вінди і помпи станули, тому що зіпсувалися електричні проводи. В копальні було 600 робітників, з яких 200 врятовано.

— **Боротьба з демагогією.** В Нюйорку є віднедавна організація „хрестоносців", що послугується гаслом „Нове завзяття" для поборювання всякої демагогії. Хрестоносці почали з малого, але тепер їх агітація по радіо і через пресу видає таки успіхи, що стає популярною у східних стейтах. Вони проголошують м. ін. „Ми не обіцюємо горшка золота на кінці веселки. Ми віримо, що щастя й безпеченство мусять бути заслужені. Людина, що обіцює багацтво або добробут без стовідсоткової заслуги через працю або заплату, є так само небезпечна для громадянства, як ошуканець, що видурив міліони від нього в 1929 році". Організація хрестоносців придумала вже й свій гимн, що зачинається словами: „Збудись, Америко".

— **Ріжні вістки.** 10. ц. м. із собору у Ґенті вкрав хтось славний триптик Ван-Ейка; кілька днів пізніше прокуратор у Брюґґе дістав одну частину образу назад почтою; за рештою шукає поліція по всій Фляндрії. — У Нюйорку засудили на 40 літ вязниці бандита Манкузо за те, що пірвав людину з метою шантажувати її. — У Німеччині заборонили дальшу працю „Товариства моністів", яке колись заснував відомий фільософ Е. Геккель. — У Мінхені ввели службу постійного поспішного поїзду, що буде заступати авта для нещасливих випадків по всій Німеччині: у ньому буде шпитальний ваґон, пожежний, механічний і кіновий. — Цього вівтірка у королівській палаті в Льондоні брало участь в ювилейнім балю 2000 осіб. — У місті Сен-Жермен хотіли зорґанізувати цього літа бої биків; франц. товариство охорони звірят не допустило до такої імпрези. — У новосибірськім торговельнім інституті прогнали за рік 157 студентів (40 проц. усіх) за контрреволюцію. — На лінії Букарешт-Тури Северін обікрали в потязі румунського капітана Кожану, забравши йому 50 тисяч леїв. Грабіжники приспали його якимсь наркотиком. — В містечку Сулиці пов. Ботушани згоріло 85 домів. Купці повикидали що могли на вулиці, але й там все погоріло. — В Голівуді виготовляють фільму „Життя зачинається від 60 літ", в якій появляться Мусоліні, Гітлер і Сталін. — Відома летунка Амелія Ерґарт перелетіла з Мексика до Нюйорку за 14 годин. Цієї дороги не вдалось досі нікому перелетіти. — В Москві пущено 14. ц. м. перший раз у рух підземну залізницю.

— **Найбільші лови у світі.** Щорічно улаштовує індійсько-англійський уряд великі лови. Є це в першій мірі змагання за чашу „Кадіра". Беруть там участь як ловці і як глядачі представники найвищих товариських верств. Полювання у джунґлях може відбуватися тільки при помочі слонів. На вигідних сідлах на плечах слонів, їдуть усі ловці, глядачі і сіра цікава маса. Цього року такі лови тяглись три дні в околиці Дельгі. В полудне, вечір і опівночі мусіли відпочивати з огляду на кліматичні умовини, а місцеві забавляли гостей співами і танцями. Приблизно сто вишколених слонів везло принців і магараджів. Не обійшлось і без небезпеки при ловах на тигра. Між учасниками і цим разом не обійшлось без жертв: Двох убитих і кількох ранених. Чаша перейшла в посідання того ловця, який забив найбільше диків. Здобич: сім тигрів, 70 диків, 50 інших родів дичини. Святкували успішні лови у Деглі ще повних пять днів.

— **Жіночі недуги.** Творці клясичних підручників, що обговорюють жіночі недуги, підносять успішне ділання природної гіркої води FRANCISZKA-JÓZEFA також з обсягу своєї практики.

—o—

ДИВОГЛЯДИ.

ПРИЧИНА РОЗВОДУ.

У Гамбурзі одна жінка дістала розвід на тій простій підставі, що її чоловік — комуніст. Коли ту причину приймуть як рішальну для розводу надалі, тоді у Німеччині буде небавком маса розведених комуністів.

ЯК ЖЕНЯТЬСЯ В АМЕРИЦІ.

11. ц. м. в 2. год. уночі до поліційного комісаріяту вбігло 6 молодців у фраках. Поліцаї гадали, що це бандити. Тимчасом молодці питали за адресою якогонебудь „мирового судді". Такий суддя дає шлюб, колинебудь його збудять. Збудили його, він одягнувся і поїхав до ратуша давати шлюб. Наречену привезли автом зі скорістю пожежників. Була це донька князя Маріно Торльонія, якого син оженився недавно з донькою колишнього короля Альфонса XIII. Молодий — Даніель Льорд, син одного з американських міліонерів. В Америці люди так само нвоспіх женяться, як і розводяться.

Дописи.

КАЛУШ.

Відхід заслуженого громадянина. Зі становища директора Повіт. Союзу Кооператив у Калуші відійшов з днем 15. ц. м. до Львова директор тогож Союзу п. Петро Миґович, що перебув на тому становищі близько 10 літ і дався пізнати громадянству Калуша й повіту як зразковий громадянин і діяч, зокрема на господарському й культурно-освітньому полі, будучи м. ін. довший час головою філії „Просвіти". Тому то службовики П. С. К. з жалем прощали скромним прийняттям свого директора. Рівночасно й філія „Союз Українок" прощала його дружину, а свого члена Виділу, п. Іванну Миґовичеву.

Зі самоврядних справ. Після довшого безкоролівя Калуш дістав вкінці у мин. місяці професійного бурмістра, яким є Ст. Чарнецький з Борислава. Дня 9/5 п. р. перевела міська рада вибір трьох членів Пов. Ради. З українців вибрано о. кан. Володимира Тисовського, пароха Калуша. Цікаво, що кандидат жидів не вдержався. — В переведених вже давніше виборах волосних війтів вийшло на 9 волостей всього 3 українців чи пак греко-католиків, а саме в Новиці, Верхні і Ясені.

ЖОВКІВЩИНА.

Хочуть скасувати школу в Кошелеві. Від якогось часу падуть удари на наше село один за одним. Як тільки село зачне щось закладати: читальню, кружок „Р. Ш." чи кружок „Сільського Господаря" — приходить заборона. Ті заборони завсіди менш-більш подібні щодо свого змісту, кілько разів люди не висилалиб до староства статутів. На відклики до воєвідства приходять тільки письма, що „Urząd Wojewódzki nie uchyla decyzji starostwa". Кілька днів тому упав новий удар на ціле село, а саме прийшла вістка, що шкільна влада хоче замкнути у нас державну народню школу. Школа ця істнує у нас вже понад пів століття і має свій власний мурований будинок. Одначе тепер, коли законом пересунено шкільний вік життя з 6-го на семий рік життя, є у нас виїмковий стан дітей, бо всього 36, що є нижче норми, себто менше від 40. Діти з нашого села мусілиб ходити до Нового Села на науку, де шкільний будинок не може змістити навіть дітей з самого Нового Села. Розуміється, що громадяни і батьки школярів цим дуже схвильовані, бож не на те понесли стільки жертв, щоб їх діти мусіли тепер ходити до школи до Нового Села, а в нашій школі гніздились виґідно воробці і кавки по комнатах. Село правдоподібно буде змушене заложити у себе приватну школу або завести домашнє навчання.

—o—

Нові книжки й журнали.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU IZBY INŻYNIERSKIEJ WE LWOWIE ZA ROK 1934. Lwów 1935. Nakładem Izby ... Lwowie. Стор. 36, ф. 8-о.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Нечинні аж до відкликання.

Кіна.

Нечинні аж до відкликання.

Закордонне радіо.

Четвер, 16. травня 1935.

Відень (506,8) 14·00 Спів, 20·00 Музика всієї Австрії, 22·10 Твори Н. Маркса, **Братислава** (293,8) 18·05 Пісні, 20·15 Оп. арії, **Кошиці** (259,1) 17·15 Спів, **Мор. Острава** (269,5) 17·50 Пісні в супр. лютні, **Прага** (470,2) 10·15 Сальон. музика, 16·50 Муз. авд. для дітей, 17·15 Лотиські нар. пісні, 20·15, 21·00 Концерт, **Париж** (1648) 20·45 Симф. концерт, **Білгород** (437,3) 20·00 Два форт., 21·00 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16·00, 16·30 Пісні й музика, 19·20 Діточі сцени, діточа суїта Шумана, **Кенігсвустергавзен** (1571) 17·20 Два форт., **Кельн** (455,9) 14·15 Хор, 16·00 Камер. музика, **Минхен** (405,4) 12·00 Концерт, 15·20 Нім. пісні на сопр. і альт, 16·10 Крайцерівська соната на скр. і форт. Бетовена, **Будапешт** (550,5) 19·30 „Джоконда" оп. Понкієлі, **Міляно** (221,2) 11·30 Тріо, 17·05 Вок. концерт, **Рим** (420,8) 13·35 Легка музика, 20·50 Симф. концерт.

Пятниця, 17. травня 1935.

Відень (506,8) 17·20 Форт. твори Дебіссі, 17·35 Спів (Чапек-Ангермаєр, сопр.), 19·40 Ремесло в пісні (Віделман, бар.), 22·10 Форт. ресітадь Ю. Ізерліса, **Прага** (470,2) 10·45 Хор, 15·55 Квартет, 21·30 Скр. ресітадь, **Париж** (1648) 20·00 Камер. музика, **Білгород** (437,3) 18·30 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 14·35 Вок.-муз. концерт, **Кенігсвустергавзен** (1571) 16·00 Солісти, 18·00 Баварські та швабські нар. пісні, 21·05 Оп. мельодії, **Кельн** (455,9) 10·50 Діточі пісні Гавбера, 12·00 Концерт, **Мінхен** (405,4) 16·10 Город орхідей — імпресії Німана в вик. композитора, 21·15 Симф концерт, **Будапешт** (550,5) 12·05 Вок. концерт, 13·30 Циг. музика, 18·45 Сольо на гітарі, 21·55 Форт. ресітадь, **Міляно** (368,9) 17·05 Концерт, 20·50 „Ля чіта Роза" оп. Ранцата, **Рим** (420,8) 13·25 Популярна музика, 17·05 Солісти.

Львівське радіо

надає лише жалібні комунікати й авдиції аж до відкликання.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5·30—5·35 зол.

Нім. марка 1·86—1·88, фр. франки 34·90—35·00, шв. франки 171·50—171·85, фунти стерлінги 25·75—26·00, австр. шілінги 98·00 — 101, чеські корони 22·00—22·25, рум. леви 00·00—00·00, ліри 00·00—00·00.

Золото: Доляри 9·25—9·50, Франки фр. 34·80—35·60, Дукати 83·00—84·00, Корони 37·00—37·50, Рублі 4·75 — 4·85, 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Г. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·50—53·50, 4 проц. Зол. Б. Г. 44·00—45·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 47·00—48·50, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·50, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Долярівки 52·00 — 53·50, Інвестиційна 104·00—107·50, Будівельна 42·00—44·00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що ціни на масло не ставить з приводу вичікуючої тенденції; в дні 15. травня ц. р. кооператива платила за:

		льоко Львів.
1 л.	молока	0·16 „
1 л.	сметани	0·80 „
1 к.	яєць	2·25 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 25 сот.

Тенденція на масло вичікуюча, на молоко і сметану сильна, на яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 15. V. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 40 дкг.	за 1 кг.	2·00 зол.	
Мол. однор. кури I. кл.	„	„	0·90 „
Старі кури	„	„	0·80 „
Пантарки	„	„	1·50 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного доставця.

Курята приймає понищо без приділу.

Когутів, качок, гусей, індичок та індиків з огляду на кінець сезону не приймає.

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.